

Handläggare
Jessica Jerrås
Telefon: 08-50809888

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2023-08-24

Skrivelse om att inventera på vilka gator det går att plantera träd på Kungsholmen

Svar på skrivelse

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Liberalerna (L) och Moderaterna (M) i Kungsholmens stadsdelsnämnd inkom den 23 mars 2023 med en skrivelse om att inventera vilka gator och trottoarer det går att plantera träd på Kungsholmen. Man önskar att förvaltningen redogör för på vilka gator och trottoarer det går att plantera träd där det inte finns idag, om det finns andra platser som trafikkontoret ansvarar för som det går att plantera fler träd på samt hur ett trädprogram för Kungsholmens gator och trottoarer kan se ut.

Förvaltningen arbetar med utgångspunkt i nämndens verksamhetsmål om stärkta ekosystemtjänster och en rik biologisk mångfald i parker och grönområden och träden är av stor betydelse. Förvaltningens bedömning är att det finns en god bild av var behov för ny- och återplantering av träd i parker och grönområden finns.

Förvaltningen ansvarar för trädbeståndet i parker och grönområden, medan trafikkontoret ansvarar för gatuträden, det vill säga träd på gator och torg. Genom olika samverkansforum pågår samarbete om gröstrukturfrågor mellan förvaltningarna. De tre frågeställningarna i skrivelsen berör gatumark som förvaltningen inte har rådighet eller investeringsansvar över. Förvaltningen hänvisar därför till trafikkontoret för den redogörelse som efterfrågas i skrivelsen. Generellt ser förvaltningen att det finns gator där det skulle vara av värde att införa grönska för att skapa en mer sammanhängande gröstruktur i innerstaden, vilket lyfts i samverkansforum med andra förvaltningar inom staden. Ett trädprogram för stadsdelsnämndsområdets gator och trottoarer bör både ta hänsyn till på vilka platser som träd skulle bidra som mest med ekosystemtjänster samt ta hänsyn till infrastruktur och andra förutsättningar ovan och under mark i gatumiljöerna.

Bakgrund

Charlotta Schenholm (L) och Henrik Sjölander (M) i Kungsholmens stadsdelsnämnd inkom den 23 mars 2023 med en skrivelse om att inventera på vilka gator det går att plantera träd på Kungsholmen. Stadsdelsnämnden beslutade att lämna över skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Ärendet

I skrivelsen lyfts det fram att träd och grönska är viktiga skyddsfaktorer för att minska de negativa effekterna av förväntade scenarion med mer extremt väder som hetare somrar och skyfall. Därför framhålls att det behöver planteras fler träd där det går, även i innerstaden och i gatumiljö. Enligt skrivelsen har Kungsholmen flera breda gator där det finns utrymme för träd och grönska på trottoarerna. Exempel på gator som tas upp i skrivelsen är Bergsgatan, Flemminggatan och Sankt Göransgatan.

I skrivelsen önskar man att förvaltningen redogör följande:

1. På vilka gator/trottoarer skulle det gå att plantera träd där det inte finns träd idag?
2. Finns det andra ytor, som trafikkontoret beslutar om, på Kungsholmen/Essingeöarna där det skulle gå att plantera mer grönska?
3. Hur skulle genomförandet av ett trädprogram för Kungsholmens gator/trottoarer kunna se ut?

I skrivelsen påpekas även att liknande skrivelse har lämnats till trafikinämnden på grund av gränsdragningen mellan trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling, f.d. parkmiljöavdelningen norra innerstaden. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågor har beretts möjlighet att lämna sina synpunkter i ärendet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningens arbete med trädbeståndet i parker och grönområden

Förvaltningen arbetar med utgångspunkt i nämndens verksamhetsmål om stärkta ekosystemtjänster och en rik biologisk mångfald i parker och grönområden. Träden har stor betydelse för en rad ekosystemtjänster såsom att mildra effekten av värmeböljor och skyfall och bibehålla en god luftkvalitet. Biologisk mångfald gynnas genom att förvaltningen kontinuerligt arbetar för ett trädbestånd med rik art- och åldersvariation. Träden fungerar också som kolsänkor då de binder koldioxid naturligt.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med inventering, återplantering, nyplantering och övrig skötsel av trädbeståndet i parker och grönområden. Genom att kontinuerligt mäta in och inventera träden kan förvaltningen systematiskt arbeta för att värna trädbeståndet och få kunskap om trädens åtgärdsbehov. Exempelvis behov av utrymmesbeskränning och uppbyggnadsbeskränning eller åtgärder på riskträd så som avlastning, kronstabilisering eller i sämsta fall fällning. Inventeringarna ger också insikt om vart trädbeståndet på sikt kan behöva kompletteras eller förnyngas. Under 2022 och 2023 har inventeringar gjorts bland annat vid Smedsudden, Rålambshovsvägens parkstråk, Nelly Sachs park, Karlbergskanalen och Vängåvans lekplats. Trädvårdsplaner tas fram inför större upprustningsprojekt i parker och fokus ligger då på att identifiera det befintliga trädbeståndets svagheter och styrkor samt att ta fram en mer ingående plan över tid för trädbeståndet i den enskilda parken. Senast gjordes detta på Kungsholmen inför upprustningen av Polishusparken.

Löpande åter- och nyplantering av träd är en central del av förvaltningens arbete. Utöver betydelsen för klimatanpassning och biologiska mångfald har träden också en estetisk funktion i parkerna som ökar vistelsevärdena. Stora skador och förluster i trädbeståndet har skett den senaste tiden till följd av almsjukan och torrperioder. Förvaltningen måste dock noggrant göra avvägningar och prioriteringar gällande nyplantering då trädplantering är kostsamt och kräver extra intensiv vattning, skötsel och kontroller efterföljande 2-3 år. Trafikkontoret ansvarar för inventering och fällning av almsjuka almar, men förvaltningen står för återplantering i parker och grönområden. De årliga almsjukeinventeringarna är viktiga underlag för förvaltningen för att identifiera behov av återplantering. De förluster i trädbeståndet som almsjukan hittills resulterat i är dock svårt för förvaltningen att kompensera för inom ramen för ordinarie budget. Förvaltningens bedömning är att det finns en god bild av var behov för ny- och återplantering av träd i parker och grönområden finns, men att mer resurser krävs för att kunna täcka detta behov.

Stadsdelsnämndsområdets övergripande grönstruktur - ansvarsfördelning och samarbete inom staden

Förvaltningen ansvarar för trädbeståndet i parker och grönområden, medan trafikkontoret ansvarar för gatuträden, det vill säga träd på gator och torg. Samarbetet mellan stadens olika förvaltningar är enligt förvaltningen av största vikt för att värna stadsdelsnämndsområdets övergripande grönstruktur som omfattas av parker och grönområden men även kyrkogårdar, bostadsgårdar och sammanbindande gröna stråk. Alla delar behöver värnas,

kopplas ihop och utvecklas vidare för att fortsatt kunna leverera värdefulla och nödvändiga ekosystemtjänster.

Förvaltningen samarbetar med trafikkontoret i frågor som rör grönstrukturen generellt i stadsdelsnämndsområdet. Samarbetet sker genom flera gemensamma forum. Ett sådant forum rör särskilt de så kallade gatugröna ytorna. Gatugröna ytor ligger enligt detaljplan på gatumark, vilket innebär att trafikkontoret har reinvesteringsansvar och ansvar för träden, men stadsdelsförvaltningen ansvarar för drift av undervegetationen. Samarbetet innebär att ytornas investeringsbehov ses över gemensamt och beslut om växtmaterial och utformning tas i dialog mellan förvaltningarna.

Förvaltningens arbete med grönstrukturen i stadsdelsnämndsområdet utgår från olika styrdokument såsom Kungsholmens parkplan. Men även stadsövergripande dokument som *Handlingsplan för klimatanpassning (2020-2023)* och *Handlingsplan för biologisk mångfald (2022-2025)*. Dessa styrdokument redovisar hur stadens olika förvaltningar ska arbeta med klimatanpassning och biologisk mångfald och berör flera förvaltningar såsom miljöförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna, trafikkontoret, fastighetskontoret och Exploateringskontoret. Förvaltningen deltar i regelbundna områdesmöten med dessa förvaltningar med fokus på stadsdelsområdets grönstruktur och prioriterade gröna åtgärder.

Förvaltningens redogörelse

De tre frågeställningarna i skrivelsen berör gatumark som förvaltningen inte har rådighet eller investeringsansvar över. Därför hänvisar förvaltningen till trafikkontoret i frågan om det finns platser som trafikkontoret beslutar om där det går att plantera träd samt om hur ett trädprogram för gator/trottoarer kan se ut.

Generellt ser förvaltningen att det finns gator där det skulle vara av värde att införa grönska för att skapa en mer sammanhängande grönstruktur i innerstaden. Förvaltningen är med och lyfter dessa frågor i olika samverkansforum med andra förvaltningar inom staden. Flera aspekter behöver samtidigt tas i beaktning för nyplantering i det existerande gatunätverket. Även om det finns utrymme för träd ovan mark är det ofta betydligt svårare att finna plats för nya träd under mark där mycket olika ledningar och annan teknisk infrastruktur finns. Förvaltningen är även med och granskar planer för exploateringsprojekt där det kan finnas större möjligheter att från början utforma gator och torg med grönska.

Förvaltningen bedömer det som viktigt att fortsätta bygga vidare på en gemensam dialog och samverkan mellan stadens olika förvaltningar i frågor som rör den övergripande grönstrukturen. Det

gemensamma arbetet bör också fortsatt ha de stadsövergripande styrdokumenterna som utgångspunkt. Ett trädprogram för stadsdelsnämndsområdets gator och trottoarer bör både ta hänsyn till på vilka platser som träd skulle bidra som mest med ekosystemtjänster samt ta hänsyn till infrastruktur och andra förutsättningar ovan och under mark.

Lena Slotte
Tf. Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Karin Ekrin
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse om att inventera på vilka gator det går att plantera träd på Kungsholmen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Slotte, Tf. Stadsdelsdirektör	2023-08-04
Karin Ekrin, Avdelningschef	2023-08-04